

Mare de Déu del Pilar

Capellades

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Carrer Pilar, 23
Emplaçament	Carrer del cas antic que uneix la plaça de l'Església amb i la Immaculada Concepció
Alçada:	332
Coordenades:	
Latitud:	41.53058
Longitud:	1.68518
UTM Est (X):	390312
UTM Nord (Y):	4598494

Classificació

Número de fitxa	08044 - 154
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Neoclàssic
Segle	XIX
Any	1801
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	BCIL, PGOU 1986
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada
Titular:	0486846CF9908N
Autoria de la fitxa	Juan Garcia Targa
Data de registre de la fitxa:	dc., 13/01/2016 - 01:00

Descripció

La capella és d'estil neoclàssic i està format per una nau rectangular. Presenta una façana que es disposa simètricament segons un eix. La portalada d'entrada està emmarcada amb pilastres i un potent entaulament. El portal és tancat amb porta de fusta de dues fulles batents. Sobre la llinda hi ha una placa de marbre blanc amb la inscripció "HANC SACRATAM AEDEM DEI PARAE VIRGINI DE COLUMNA [DE]DICATAM SUIS EXTRUIT SUMPTIBUS IN GRATI ANIMI MONUMENTUM JOANNES SERRA ET MATHEU. ANNO DOMINI MDCCCI", i, a sobre d'aquesta, una petita fornícula oberta que acull una imatge de la Mare de Déu del Pilar. Més amunt, s'obre un òcul circular tancat amb un vitrall emplomat, protegit per un vidre transparent. Corona la façana un entaulament recolzat en les pilastres de les mitgeres.

El parament de façana és revestit d'estucat amb espedejament de pedra. Per sobre l'entaulament hi ha un frontó amb una petita obertura d'arc de mig punt que acull una petita campana.

A l'interior, el sostre està cobert amb una volta de creueria. L'altar està presidit per la imatge de la Mare de Déu del Pilar. Les parets laterals tenen pilastres estriades que emmarquen plafons amb imatges de sants en relleu, Sant Jaume i Sant Joan (a l'esquerra) i Sant Antoni de Pàdua i Santa Victòria (a la dreta). A ambdues parets, s'hi obren dues portes que condueixen al cor i a una petita sagristia, respectivament.

També hi ha una làpida que va fer col·locar Jaume Serra, quan el 22 de febrer de 1808 van ser traslladades a la capella del Pilar les restes mortals del seu pare Joan Serra i Mateu, mort a Tàrraga l'any 1802.

Observacions:

Edifici representatiu de l'escassa arquitectura religiosa neoclàssica de la població, representativa dels oratoris privats de les famílies benestants. Es van efectuar restauracions el anys 1939 i 2008.

Història

La construcció d'aquesta capella, forma part del costum de les famílies benestants de l'època de tenir un oratori o petita capella privada. El dia 28 de juliol de 1800, fou rebuda al Bisbat de Barcelona una petició de Joan Serra i Mateu, fabricant de paper i hisendat de Capellades, per construir una capella al costat de la casa que la seva família havia edificat al carrer d'en Llussà, l'any 1784. Especialistes italians portats per la família van reproduir una de les capelles laterals de la Catedral de Sant Joan de Laterà, de Roma. L'any 1801 es va col·locar el retaule.

El 28 de desembre de 1858, van arribar a Capellades la comunitat de Religioses Terciàries Caputxines de la Mare del Diví Pastor, les quals es van establir de manera provisional a la casa dels Serra, utilitzant també aquesta capella. Temps més tard, el 1912, fou utilitzat per les Germanes Darderes que van arribar a Capellades per tenir cura dels malalts. Aquestes el van utilitzar fins que van abandonar la localitat a dècada de 1960.

El darrer possessor de la família Serra que va viure a la casa, va ser Pilar Serra i Gil. La imatge original de la Mare de Déu del Pilar va quedar en mans de la família Margenat Serra (Pilar Serra es va casar amb Josep Margenat Serra), la qual la conserva en el seu domicili particular a Terrassa. Romanyà en comprar el patrimoni del Serra degué encarregar una altre imatge de la Mare de Déu del Pilar. Aquesta, dissortadament, va ser destruïda en el saqueig que va patir la capella el dia 4 d'agost de l'any 1936. El 12 d'octubre de 1939, es va col·locar una nova imatge encarregada a l'escultor José Espelta; consta que l'artista hi va treballar des de l'1 d'agost al 2 d'octubre. En el saqueig de 1936, la resta d'escultures van ser decapitades. Després de la guerra, les escultures van ser restaurades per l'escultor igualadí Ramon Costa. Les escultures ubicades a

l'altar no van ser reconstruïdes i encara es poden veure actualment decapitades.

En aquesta petita capella es conserva un sagrari original de l'arquitecte Josep Maria Jujol que també va intervenir en les reformes de l'Església de Santa Maria. Aquest projecte data de 1946 i es troba dipositat a l'Arxiu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. L'any 2008 la capella va ser restaurada, tant la façana exterior com la pintura del seu interior.

A part de celebracions familiars puntuals, aquesta capella s'obre cada any el dia 12 d'octubre per celebrar la festivitat de la Mare de Déu del Pilar.

Bibliografia

BUSQUETS MOLAS, Esteve: Història de Capellades, Capellades 1972.

GUTIÉRREZ I POCH, Miquel. 1999. "Full a full. La indústria paperera de l'Anoia (1700-1998): continuïtat i modernitat, Publicacions de l'Abadia de Montserrat (Abat Oliba, 220), Barcelona.

CAMPOY, J.; SOLER, M.: "Urbanisme i edificis singulars", Història de Capellades coordinada per M. Gutiérrez (títol provisional) en premsa.

SPAL, Diputació de Barcelona. 2010. Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental Capellades (4 Vols). Bosch i Planas, Andreu; Lacuesta Contreras, Raquel; Cuspinera i Font, Lluís; Vilamala i Aliguer, Imma; Gutiérrez i Poch, Miquel i Sabatès de Hita, Gemma

ARXIU MUNICIPAL DE CAPELLADES

Detalls Capella del Pilar. SPAL, 2010. Vol 3.1: 149-150